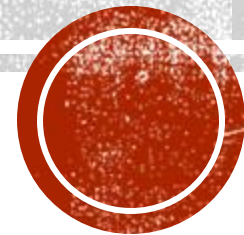

PABERIL VÕI ELEKTROONILISELT? EESTI ÜLIÕPILASTE EELISTUSED AKADEEMILISEL LUGEMISEL

Mai Põldaas

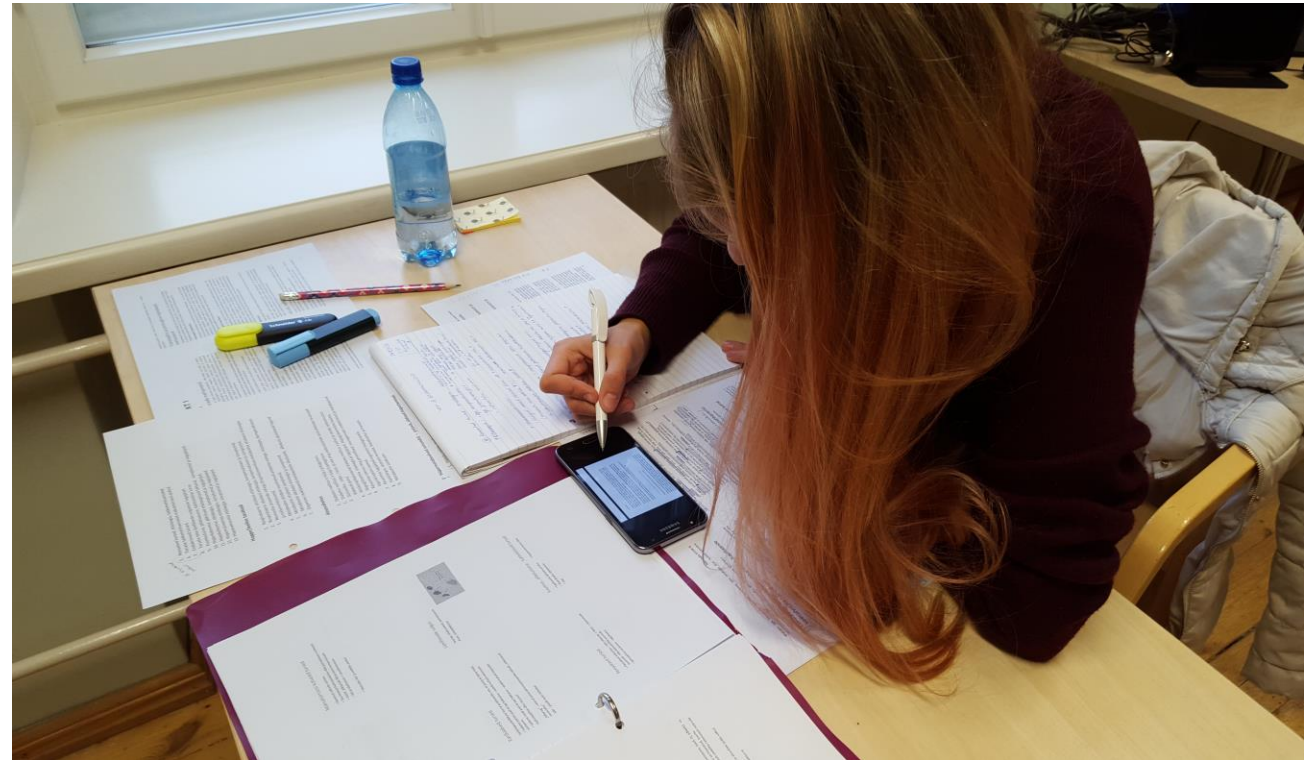
erialaraamatukogude teabepäev Narvas

28. aprill 2017

MIKS SELLINE UURING?

- Poliitika ja linnalegendid
 - Väike edukas e-riik
 - *Tiigrihüpe* 1990-ndatel ja nägemus *Põhjamaade Tiigrist* aastaks 2018
 - 'digipõlvkond õpib teisiti'
 - 'noored eelistavad kõike elektrooniliselt'
- vs tegelik argipäev
 - Palju digitaalselt kättesaadavaks tehtavast õppematerjalist trükitakse paberile ja konspekterimine toimub tihti käsitsi

UURIMUSE EESMÄRK JA UURIMISKÜSIMUSED

- Välja selgitada Eesti üliõpilaste formaadi eelistused akadeemilisel lugemisel
- Uurimus on osa rahvusvahelisest uurimisprojektist *Academic Reading Format International Study (ARFIS)*
 - Sama metoodika järgi küsitlused 30+ riigis üle maailma
- Milline on olukord Eestis?
- Millised on Eesti üliõpilaste formaadi eelistused akadeemilisel lugemisel?

METOODIKA

- Kõik riigid kasutavad sama küsimustikku *LimeSurvey's*, et koguneks rahvusvaheliselt võrreldav andmestik
- Küsimustiku põhiosa moodustab 16 *Likert*-skaalaga väidet üliõpilaste lugemisharjumuste kohta lähtuvalt formaadist + kõiki seisukohti on võimalus kommenteerida
- Küsimustikku levitasin Eesti neljas suuremas ülikoolis (sh nende kolledžid):
 - Tartu Ülikool (üliõpilasi: 13750),
 - Tallinna Ülikool (üliõpilasi: 9000),
 - Tallinna Tehnikaülikool (üliõpilasi: 12000) ja
 - Eesti Maaülikool (üliõpilasi: 3700)
- Andmeid kogusin veebruaris 2016 ja korrektselt täidetud ankeete laekus täpselt 1260
- Andmed on analüüsitud kirjeldava statistika abil *MS Excel'*iga ja lisatud kommentaarid on analüüsitud kvalitatiivselt

VALIM

- 1260 vastajast,
 - 83,49 % (n 1052) on naissoost ja
 - 16,51 % (n 208) on meessoost
- Kõik erialavaldkonnad on esindatud:
 - 48,89 % on sotsiaalteadustest,
 - 22,63 % on humanitaarteadustest ning
 - 28,58 % loodus- ja täppisteadustest

Vastajate jagunemine vanuse ja õppeaasta järgi:

Vanus	n	%	Õppe- aasta	n	%
-19	63	5,00	1. aasta	240	19,05
20-24	544	43,17	2. aasta	205	16,27
25-29	269	21,35	3. aasta	242	19,21
30-34	136	10,79	4. aasta	76	6,03
35-39	112	8,89	Magis- trant	380	30,16
40+	136	10,79	Dokto- rant	79	6,27
			muu	38	3,02
kokku	1260	100,00		1260	100,00

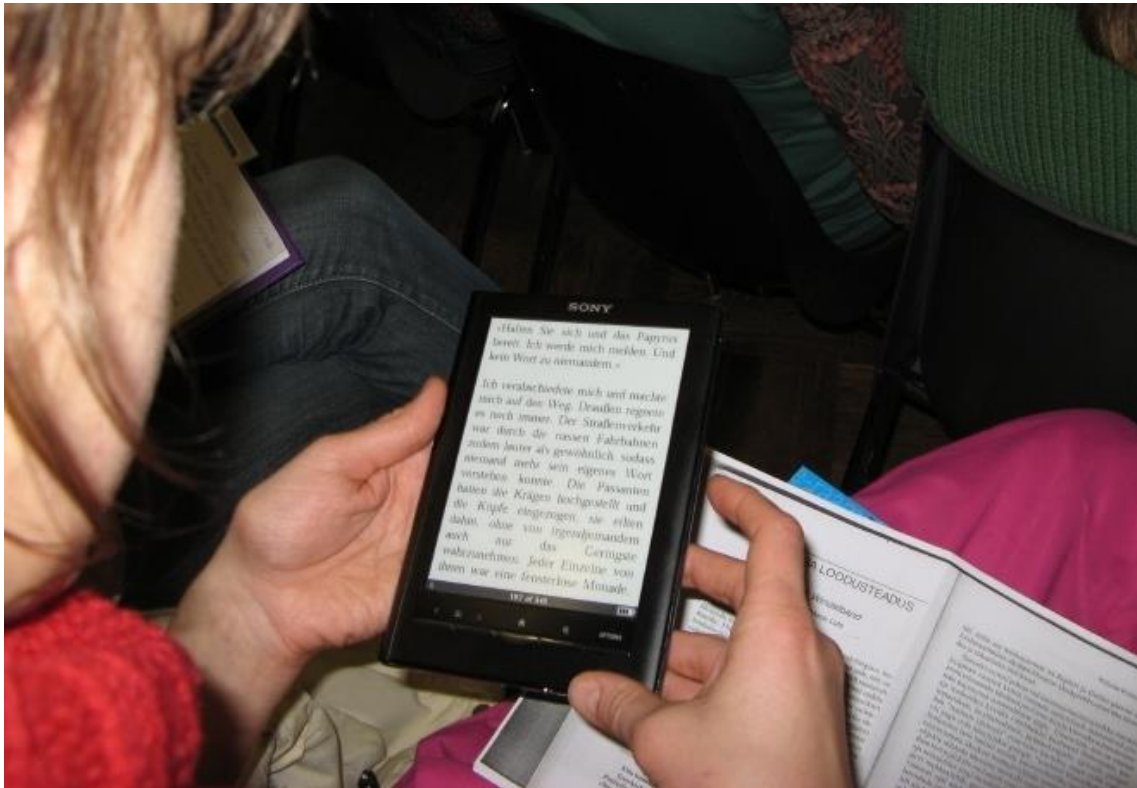

ÜLIÕPILASTE EELISTUSED ÕPPEMATERJALI FORMAADI OSAS

Väide		Täiesti nõus	Nõus	Ei ole nõus ega vastu	Ei nõustu	Üldse ei nõustu	Kokku
Q: Ma eelistan kogu oma õppekirjandust paberile trükitud kujul (raamatud, õpikud, ülesanne-tekogud jt)	n	289	455	236	215	65	1260
	%	22,94	36,11	18,73	17,06	5,16	100,00
Q: Ma eelistan elektroonilisi õpikuid paberile trükitud õpikutele	n	53	105	213	496	393	1260
	%	4,21	8,33	16,90	39,37	31,19	100,00

VASTAJATE KOMMENTAARE

- *“arvutis lugedes võib tähelepanu hajuda kui on paralleelselt veel muid aknaid lahti”*
- *“Mugavam on lugeda küll, aga meelde ei jää, kuna loen kiiremini ja mõtted on mujal. vahin ekraani niikuinii enamuse ärkvelolekuajast ning enamuse infot mis minuni ekraani vahendusel jõuab, nõuab minimaalset keskendumist, pigem on tähelepanu suunatud olulise väljaselekteerimisele, ja õppematerjale lugedes pole see väga viis meetod.”*
- *“Paberile trükitule on võimalik lisada ka omapoolseid viiteid ja märkmeid. Samuti ei pea muretsema raamatu aku kestvuse üle nagu arvutist lugedes kipub olema.”*
- *“Paberilt õppides on lihtne millegi juurde tagasi minna - mulle jääb meelde, kus midagi tekstis asus ning teksti tervikuna on kergem hoomata, kui elektroonilisi õppematerjale.”*
- *“Mul on tegelikult "kirjutamismälu".”*
- *“Mingites olukordades on Ctrl+F funktsiooniga failidest vajalikku infot lihtsam leida.”*

ÕPPIMISEGA SEONDUVAD ASPEKTID

Väide		Täiesti nõus	Nõus	Ei ole nõus ega vastu	Ei nõustu	Üldse ei nõustu	Kokku
Q: Ma mäletan õpitud kõige paremini, kui ma loen seda paberile trükitult	n	471	508	206	58	17	1260
	%	37,38	40,32	16,35	4,60	1,35	100,00
Q: Palju mugavam on lugeda õppekirjan-dust elektrooniliselt, kui teha seda paberi pealt	n	42	131	268	536	283	1260
	%	3,33	10,40	21,27	42,54	22,46	100,00
Q: Ma keskendun materjalile paremini, kui ma loen seda paberile trükitud kujul	n	614	427	139	56	24	1260
	%	48,73	33,89	11,03	4,44	1,90	100,00
Q: Loetust ülevaate koostamiseks lähtun pigem paberile trükitud materjalist (olles seda lugenud vähemalt korra)	n	241	533	345	109	32	1260
	%	19,13	42,30	27,38	8,65	2,54	100,00

ALLAJOONIMISED JA MÄRKMEDE TEGEMINE

Väide		Täiesti nõus	Nõus	Ei ole nõus ega vastu	Ei nõustu	Üldse ei nõustu	Kokku
Q: Tavaliselt ma märgistan, joonin alla, lisan märkmeid oma trükitud õppematerjalidele	n	673	426	73	62	26	1260
	%	53,41	33,81	5,79	4,92	2,06	100,00
Q: Tavaliselt ma märgistan, joonin alla, lisan märkmeid oma elektroonilistele õppematerjalidele	n	86	310	156	426	282	1260
	%	6,83	24,60	12,38	33,81	22,38	100,00

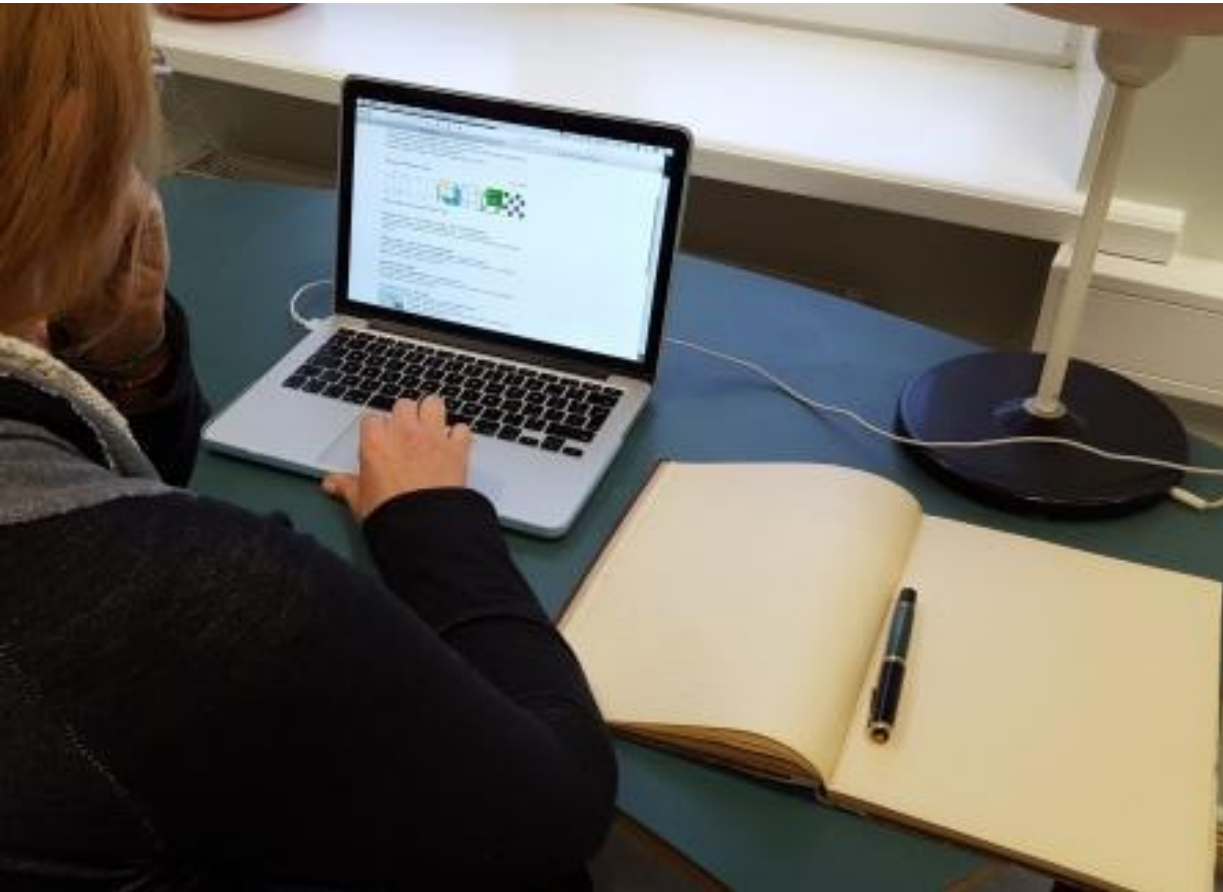

ÕPPEKIRJANDUSE PABERILE TRÜKKIMINE JA DIGITEERIMINE

Väide		Täiesti nõus	Nõus	Ei ole nõus ega vastu	Ei nõustu	Üldse ei nõustu	Kokku
Q: Ma eelistan oma õppematerjalid paberile trükkida, mitte lugeda neid elektrooniliselt	n	367	466	198	161	68	1260
	%	29,13	36,98	15,71	12,78	5,40	100,00
Q: Mulle meeldib teha digitaalseid koopiaid oma paberil olevatest õppematerjalidest	n	35	155	207	440	423	1260
	%	2,78	12,30	16,43	34,92	33,57	100,00

MÕTTEKOHTI

- Kõige enam kasutatud seade e-lugemisel on sülearvuti: 93,17 %
- *'see on viis, kuidas me tulevikus loeme nii ehk naa – milleks vastu hakata?'* vs süvenemist vajavas lugemises ja mõtlemises on *midagi*, milleks näha vaeva nende alles hoidmisega
- Paberile trükitud formaadi eelistamine > e-raamatud ei ole täna veel piisavalt dünaamilised ega interaktiivsed, nagu nad võiks ühel päeval olla

JÄRELDUSED

- Eesti uuringu tulemused on sarnased teistes riikides tehtud lugemiseelistuse uuringutele: üliõpilased eelistavad lugeda paberile trükitud õppematerjale
- Noored ei taha kõike digitaalsel kujul, nad tahavad vaheldust enda pidevale sunnitud arvutikasutusele
- Jätkuvalt on olemas üliõpilaste poolne nõudlus paberile trükitud õppematerjalide järele ja nii ei saa (ülikoolide) raamatukogud loobuda trükitud akadeemiliste väljaannete hankimisest elektrooniliste kasuks
- Ühes poliitilise survega minna üle e-õppematerjalide kasutamisele, peaks kaasas käima teadmised ja oskus õppijasõbralikest e-õppematerjalidest (praegused laialt levinud pdf-failid ju pigem peletavad, kui meelitavad kedagi lugema!)
- Probleemi kitsaskohaks paistab olema e-lugemise olemus, kus digiformaat ei paku (veel) võimalusi ja mugavust, mida võimaldab paberile pandu

UURIMINE JÄTKUB

- Küsimusi, kommentaare?
- Aitäh!

- Uurimusest põhjalikumalt artiklis:

Põldaas, M. (2016). Print or Electronic? Estonian Students' Preferences in Their Academic Readings. In: Kurbanoglu, S., et al (Ed.). Information Literacy: Key to an Inclusive Society: 4th European Conference, ECIL 2016, Prague, Czech Republic, October 10-13, 2016, Revised Selected Papers (238–246). Springer International Publishing AG. (Communications in Computer and Information Science; 676).

- Kõik kasutatud fotod on esitaja pildistatud

